

1.7.2013

B7-0341/2013

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ

за приключване на разисквания по изявление на Съвета и на Комисията

внесено съгласно член 110, параграф 2 от Правилника за дейността

относно програмата за наблюдение на Агенцията за национална сигурност на САЩ, органите и програмите за наблюдение в различните държави членки и тяхното отражение върху правото на неприкосновеност на личния живот на гражданите на ЕС
(2013/2682(RSP))

Мари-Кристин Вержиа, Корнелия Ернст, Кирякос Триандафилидис, Такис Хаджигеоргиу, Микаел Густафсон, Уили Мейер, Николаос Хундис, Патрик Льо Ярик, Алда Соуза, Мариза Матиаш
от името на групата GUE/NGL

Резолюция на Европейския парламент относно програмата за наблюдение на Агенцията за национална сигурност на САЩ, органите и програмите за наблюдение в различните държави членки и тяхното отражение върху правото на неприкосновеност на личния живот на гражданите на ЕС (2013/2682(RSP))

Европейският парламент,

- като взе предвид Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи (ЕКПЧ), по-специално членове 7 и 8 от нея, както и Хартата на основните права на Европейския съюз, по-специално членове 48 и 52 от нея,
- като взе предвид Споразумението за правна взаимопомощ между Европейския съюз и Съединените американски щати¹,
- като взе предвид Конвенцията за престъпления в кибернетичното пространство (CETS № 185),
- като взе предвид Международния пакт за граждански и политически права, по-специално член 17 от него относно вмешателството в личния живот, семейството, дома или кореспонденцията на всяко лице,
- като взе предвид Виенска конвенция за дипломатическите отношения, по-специално членове 24 и 27 от нея относно неприкосновеността на дипломатическите документи и съобщения,
- като взе предвид Споразумението относно неприкосновеността на личните данни между ЕС и САЩ, и по-специално член 3 от него, както и списъка с участниците в споразумението;
- като взе предвид своята резолюция от 5 септември 2001 г. относно наличието на световна система за прихващане на частни и търговски разговори и съобщения (системата за прихващане „Ешелон“)² и свързания с това доклад на временната комисия относно системата за прихващане „Ешелон“ (A5-0264/2001),
- като взе предвид разискването с члена на Комисията В. Рединг, проведено на 15 февруари 2012 г., относно законодателството на трети държави и законодателството на ЕС в областта на защитата на данните (PV 15/02/2012 – 19),
- като взе предвид Директива 2002/58/ЕО относно правото на неприкосновеност на личния живот в сектора на електронните комуникации,
- като взе предвид пакета относно защитата на данните, който се състои от съобщения COM(2012)0011 и COM(2012)0010,

¹ ОВ L 181, 19.7.2003 г., стр. 34.

² ОВ С 72 Е, 21.3.2002 г., стр. 221.

- като взе предвид текущите преговори относно споразумение между ЕС и САЩ относно защитата на личните данни, предавани за целите на правоприлагането,
 - като взе предвид съобщението на Комисията относно оползотворяване на потенциала на изчисленията в облак в Европа (COM(2012)0529),
 - като взе предвид Споразумението между ЕС и САЩ за Програмата за проследяване на финансирането на тероризма, както и Споразумението между ЕС и САЩ за резервационните данни на пътниците,
 - като взе предвид член 110, параграф 2 от своя правилник,
- А. като има предвид, че вследствие на информацията, разкрита от Едуард Сноудън, бивш сътрудник на разузнаването към Агенцията за национална сигурност, който в момента търси политическо убежище, печатни издания в целия свят разкриха съществуването на програма на САЩ с наименованието „Призма“, за която се твърди, че извършва широкомащабно наблюдение на разговори и съобщения на чужди граждани, в това число и европейски;
- Б. като има предвид, че членът на Европейската комисия В. Рединг е отправила писмо до главния прокурор на САЩ Ерик Холдър, в което изтъква загрижеността на Европа и отправя искане за разяснения и обяснения относно програма „Призма“ и други подобни програми, предполагащи събирането и търсенето на данни, както и относно законите, съгласно които може да се получи разрешение за подобни програми;
- В. като има предвид, че в упоменатата по-горе изтекла информация се твърди, че държави – членки на ЕС, са оказвали съдействие на ръководената от САЩ програма „Призма“ или са разработвали подобни програми за събиране на разузнавателни данни, като например проекта „Темпора“, ръководен от Правителственото управление по комуникациите на Обединеното кралство (GCHQ); като има предвид, че съобщения в пресата разкриха, че в рамките на програма с кодово име „Темпора“ Правителственото управление по комуникациите се е включило към подводни оптични кабели, за да получи достъп до телефонни разговори и интернет трафик, като се е позовало на раздел 8, точка 4 от Закона за уреждане на следствените правомощия, който позволява на външния министър на Обединеното кралство да издаде разрешение за широкомащабно прихващане на категории материали, свързани с тероризма или организираната престъпност; като има предвид, че съществуват доказателства, които сочат, че САЩ са участвали в шпионаж на дипломатически персонал на постоянните представителства на държавите членки, както и на службите на институциите на ЕС; припомня в това отношение подслушването на кабинета на член на ЕП със скрити подслушвателни устройства от страна на британските служби за сигурност;
- Г. като има предвид, че само по себе си масовото събиране и запазване на лични данни противоречи на предвидените в ЕКПЧ стандарти за пропорционалност и необходимост, съгласно които в едно демократично общество всяко ограничаване на основните права трябва да е пропорционално и необходимо;

- Д. като има предвид, че член 48 от Хартата подчертава презумпцията за невиновност, и като има предвид, че когато, при липсата на официални обвинения, превантивните полицейски действия или наблюдение се осъществяват в широки мащаби без съществуващи преди това доказателства за престъпно поведение, те пораждат голям риск от нарушение на презумпцията за невиновност;
- Е. като има предвид, че член 52 от Хартата гласи следното: „Всяко ограничаване на упражняването на правата и свободите, признати от настоящата Харта, трябва да бъде предвидено в закон и да зачита основното съдържание на същите права и свободи. При спазване на принципа на пропорционалност ограничения могат да бъдат налагани, само ако са необходими и ако действително отговарят на признати от Съюза цели от общ интерес или на необходимостта да се защитят правата и свободите на други хора“;
- Ж. като има предвид, че Европейският съд по правата на човека с основание предупреди, че една система за тайно наблюдение за целите на защитата на националната сигурност „може да накърни или дори да разруши демокрацията под прикритието на това, че я защитава“, както и че „самото съществуване на законодателство, което позволява система за тайно наблюдение на разговорите и съобщенията води до опасност на наблюдение да бъдат подложени всички лица, към които законодателството може да бъде приложено“;
- З. като има предвид, че по реда на Споразумението относно неприкосновеността на личните данни, на държавите членки и на Комисията е вменено задължението да гарантират сигурността и неприкосновеността на личните данни; като има предвид, че съгласно член 3 Комисията има задължението, в случай на неспазване на разпоредбите на споразумението, да отмени или да прекрати неговото действие;
- И. като има предвид, че пакетът относно защитата на данните понастоящем се обсъжда от двамата съзаконодатели;
- Й. като има предвид, че съществуват сериозни съмнения относно готовността на някои държави членки, най-вече на Обединеното кралство, за да се ангажират по конструктивен начин с Директивата за защита на данните в сектора на правоприлагането с цел подобряване на стандартите за защита на данните в областта на полицейското и съдебното сътрудничество;
- К. като има предвид, че проектът на регламент за защита на данните във вида, в който през ноември 2011 г. беше изпратен от члена на Комисията, отговарящ за правосъдието, Вивиан Рединг до колегите ѝ, съдържа разпоредби, с които наличието на правно основание, като например споразумение за правна взаимопомощ и разрешение от компетентния орган по защита на данните, се въвежда като условие за разкриването на данни на потребители към органи на трети държави;
- Л. като има предвид проведеното от страна на САЩ силно лобиране, което може да е довело до отстраняването на тези разпоредби от окончателния проект на Комисията;
- М. като има предвид, че държавите – членки на ЕС, са длъжни да зачитат основните

ценности, утвърдени в член 2 от Договора за Европейския съюз (ДЕС), както и правата на неприкосновеност на личния живот и на защита на личните данни, постановени в Хартата на основните права;

- Н. като има предвид, че Парламентът отхвърли предложението на Комисията за създаване на европейска схема за резервационните данни на пътниците с оглед на това, че съществуват сериозни опасения по отношение на законността, необходимостта и пропорционалността на такава схема;
- О. като има предвид, че Директивата за запазване на данни беше оспорена пред конституционните съдилища и че понастоящем въпросът е препратен до Съда на Европейския съюз с искане за преюдициално заключение на основания, свързани с пропорционалността и необходимостта;
- П. като има предвид, че в момента Европейският парламент обсъжда новия регламент за Европол;
 - 1. дълбоко е шокиран от разкритията относно съществуването на програма „Призма“, тъй като ако наличната към момента информация се потвърди, това би означавало нарушение на основните права на неприкосновеност на личния живот и на защита на личните данни на гражданите на ЕС, както и нарушение на основните принципи на необходимост и пропорционалност;
 - 2. счита, че са налице основателни причини да се смята, че съобщения и разговори на Европейския парламент, неговите членове и служители са били прихванати чрез програма „Темпора“ по начин, който нарушава задълженията на Обединеното кралство в областта на правата на човека; поради това възлага на своята правна служба да проучи възможностите за правни действия от страна на Европейския парламент срещу правителството на Обединеното кралство, включително и чрез Европейския съд по правата на човека;
 - 3. призовава за незабавно спиране на преговорите със САЩ за споразумение за трансатлантическо партньорство в областта на търговията и инвестициите; призовава Комисията да спре всякакви по-нататъшни преговори по споразумението за свободна търговия със САЩ, както и изпълнението на това споразумение, докато Парламентът не бъде напълно информиран по този въпрос, докато не бъде сключено споразумение между ЕС и САЩ за защита на данните по задоволителен начин и не бъдат представени ефективни гаранции за това, че незаконното наблюдение на предприятията от ЕС, гражданите на ЕС и институциите и дипломатическите представителства на ЕС е действително прекратено;
 - 4. припомня принципа на презумпцията за невиновност, който е фундаментален елемент на върховенството на закона в демократичните общества; заявява, че решително се противопоставя на нарастващото използване на така наречените „превантивни полицейски действия“, което преобръща презумпцията за невиновност и третира всяко лице като потенциален престъпник;
 - 5. изразява дълбока загриженост във връзка с все по-големия брой ръководени от съображения за сигурност политики на ЕС и на държавите членки, които драстично

накърняват основните права и свободи на гражданите на ЕС и на пребиваващите в ЕС лица; категорично се противопоставя на водената от страха философия, която отразява убеждения, че по-голямата сигурност автоматично ще доведе до пространство на свобода и правосъдие;

6. призовава органите на САЩ да предоставят информация на своите партньори в ЕС, както на равнище ЕС, така и на равнище държави членки, относно обхвата на програма „Призма“, съществуването на подобни програми и степента на участие на държави – членки на ЕС; също така призовава държавите членки да разкрият съществуването на други такива програми, които в момента са в процес на експлоатация или разработване;
7. припомня границите, установени със съдебната практика на Европейския съд по правата на човека, по отношение на наблюдението от страна на държавата на отделните лица, а именно, че в едно демократично общество намесата в основното право на неприкосновеност на личния живот на гражданите трябва да се характеризира с пропорционалност и необходимост, може да се осъществява единствено в рамките на закона и трябва да бъде обхваната от подходящ демократичен и съдебен контрол;
8. припомня принципа на пропорционалност, утвърден в Конвенцията за престъпления в кибернетичното пространство, подписана от САЩ, в член 15 от която се предвижда задължението за спазване на принципа на пропорционалност при прилагането на мерки, целящи постигане на киберсигурност;
9. потвърждава правото на гражданите да знаят за съществуването на закони или политики, които водят до риск от ограничения на техните основни права и свободи, както и правото им да търсят отговорност от лицата, които са ги приложили;
10. призовава Съвета да ускори работата си по Директивата за защита на данните – инструмент, който е абсолютно необходим, за да се гарантират принципите на правата държавата и да се защитят правата на гражданите в областта на правоприлагането;
11. призовава съзаконодателите на ЕС да възприемат хоризонтален подход спрямо законодателните предложения относно политиките в областта на правоприлагането, включващи събиране и запазване на лични данни, по-специално спрямо предложенията на ЕС за резервационните данни на пътниците и за Европол, вместо да приемат подход „на части“, който поражда опасност от създаването на неприложим лабиринт от непослователни стандарти и принципи;
12. призовава за формализиране на позицията на Парламента срещу приемането на допълнителни мерки, свързани с правоприлагане чрез използването на събиране и запазване на данни, докато не се постигне съгласие по Директивата за защита на данните;
13. в това отношение припомня Споразумението между ЕС и САЩ за Програмата за проследяване на финансирането на тероризма, което според докладите за оценка на съвместния надзорен орган на Европол дава възможност за трансфер на големи

количества лични данни и поради това е възможно да бъде отхвърлено от конституционните съдилища на основание неспазване на критериите за пропорционалност, предвидени в ЕКПЧ;

14. подчертава, че дружествата, предлагащи услуги на граждани на ЕС, са длъжни да спазват правото на ЕС, особено законодателството на ЕС за защита на данните, и се противопоставя на идеята за корпоративно саморегулиране, когато става въпрос за основни права;
15. изразява съжаление във връзка с факта, че Комисията се отказа от предишния член 42 на версията на регламента за защита на данните, за която изтече информация; призовава Комисията да поясни защо е взела такава решение; призовава Съвета да следва подхода на Парламента и да добави отново такава разпоредба;
16. подчертава, че дружествата, които предоставят услуги на граждани на ЕС и на пребиваващи в ЕС лица, които попадат в приложното поле на юрисдикцията на трета държава, следва да осигуряват на потребителите ясно и различимо предупреждение относно възможността лични данни да бъдат обработвани от правоприлагащите органи и разузнаването вследствие на поверителни заповеди или разпореждания;
17. отбелязва инициативите на онези интернет-базирани дружества, които активно участват в разкриването на това, кои държавни органи са предприели действия за осигуряването на достъп до данни на потребители и са получили такъв достъп; настоятелно призовава всички други такива дружества незабавно да направят същото;
18. подчертава необходимостта от процедури, позволяващи на лицата, които подават сигнали за нередности, да разкриват тайни схеми за наблюдение, без да трябва да се страхуват от правни последици; призовава държавите членки, които действат в координация с Европейската служба за външна дейност (ЕСВД), да предложат политическо убежище на Едуард Сноудън, който е имал смелостта да разкрие това широкомащабно и системно нарушение на основни права, а неговата молба за убежище да бъде бързо разгледана;
19. призовава ЕС да обсъди със своите партньори от САЩ въпроса за правилата за защита на данните, които трябва да се прилагат в двустранните отношения, и в този контекст да гарантира, че основните права и правото на неприкосновеност на личния живот, както и защитата на данните се спазват и от двете страни; призовава Комисията да използва всички налични инструменти при преговорите, за да гарантира постигането на тази цел;
20. отправя критики по повод на системната злоупотреба с понятието „национална сигурност“ за прикриване на национални икономически интереси или политически интереси на управляващите; осъжда всяко използване на това неопределено понятие като оправдание, за да се шпионират граждани и дипломати на ЕС;
21. подчертава необходимостта да се създаде европейски еквивалент на смесения парламентарно-съдебен контрол и анкетни комисии във връзка с разузнавателните

служби, които понастоящем съществуват в някои държави членки;

22. възлага на комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи да проведе задълбочено разследване по въпроса и до края на годината да представи доклад на пленарно заседание, който включва като основа оценка на възможното създаване на комисия за контрол и разследвания на равнище ЕС, която да проучва съдействието, оказвано от разузнавателните агенции на държавите членки, и използването на лични данни на граждани на ЕС;
23. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета, Комисията, Съвета на Европа, парламентите на държавите членки, на президента на САЩ, Конгреса и Сената на САЩ, както и на секретарите по въпросите на вътрешната сигурност и правосъдието на САЩ.